

Het is billijk dat de inlandse koopman Santok Ray een tekort aan betaling voor 185 stuks fijne tansjeebs met gouden hoofden en nainsoeks van 40 cobido lengte en $1\frac{7}{8}$ à 2 cobido breedte, die met de Wildrijk en 's-Gravenzande in januari 1762 naar Nederland zijn gezonden, is vergoed. Er werd f 2,19,4 per stuk te weinig voor gegeven, of maar ropia 276, terwijl ze voor ropia 29,6 waren aanbesteed. Samen met een aparte factuur van 20 maart 1762, die Batavia in rekening was gebracht, is dit tekort met de schepen van de eerste retourvloot naar Nederland in rekening gebracht. Zo zullen Heren XVII bij het opmaken van de bestellingen de ware prijzen kennen.)

Eyndelijk hebben wij ter narigt van de ministers omtrend de interdictie van den particulieren vervoer van lijwaaten ons verklaard dat zulks aan de schepelingen in het geheel niet mag werden gepermitteerd, maar daaromtrent stipt agtervolgt het haar in duplo toegesonden placcaat van den 24^e december 1761, waarbij allen handel in- en den uitvoer van lijwaaten is verboden voordat 's Compagnies eysschen voldaan zijn. Dog dat diegene welke repatriëeren, daarvan in soverre uytgeslooten bleven dat zij de aan haar bij het reglement gepermitteerde kisten zouden mogen vullen met sodanige soorten, waarvan den eysch geheel of genoegsaam voldaan is.

Fol. 1002r-v.

(Het is goedgekeurd dat het bestuur de dienaren te Kasimbazar toestemming gaf om van de adapangia en tanny zoveel in te kopen, als op tijd verhaspeld kon worden. Dat is ook het geval met de opdracht om, wegens de hoge prijs van 5 % meer dan het voorafgaande jaar, niet meer dan de helft, of uiterlijk twee derde, van de bestelling van het floretgaren uit te voeren, tenzij de prijs zou dalen tot die van het voorafgaande jaar of nog lager. [fol. 1003] Aangezien de verhoging van de prijs van zijde stoffen tot f -,14,-, ofwel ropia -,8, die door de leveranciers werd gevraagd, niet buitensporig is, werd de toestemming voor inkoop te Kasimbazar goedgekeurd. Daarbij is wel gewezen op het extract uit de bestelling voor 1763 uit Nederland betreffende het verbod op de uitvoer van zijde in China. In de brief van 18 oktober werd reeds melding gemaakt van de slechte inzameling van opium en van de maatregelen om dat dit jaar beter te laten zijn. Uit de brieven blijkt dat de Engelsen de markt voor dit artikel beheersen, want een parwana van de nawab aan hun vroegere opperhoofd te Patna Macquire gaf hun een voorkeursrecht, dat slechts met hun hulp kan worden ingetrokken. Bang voor het geweld dat Macquire gebruikte om als enige de opium te krijgen, hielden de inlanders die verborgen, omdat ze deze niet aan de Engelsen wilden leveren en aan de Compagnie niet durfden te leveren. [fol. 1004] De Engelsen verklaarden niet alleen dat zij met de helft, van wat overbleef voor hen en de Compagnie van 3000 man opium, tevreden zouden zijn, maar ze toonden hun macht door ieder meer vrijheid te geven om wat hij nodig had, te kopen of te reserveren. Bovendien proberen sommige inlanders om hun moverende redenen de Engelsen tegemoet te komen door, ten koste van hun eigen beurs, de opium voor minder aan hen te verkopen, dan ze er zelf voor hebben betaald. Om die reden en omdat het bestuur geheel onzeker over de inzameling was, is het juist dat het toestond, dat er contracten, die door Macquire met de inlanders te Patna waren afgesloten, met een klein voordeeltje zouden worden overgenomen. Dit zou gelden als de 1069 kisten die nog aan de bestelling ontbraken, niet uit de nieuwe oogst tegen de kavelprijs van 1759 verkregen konden worden. Hiervan kwam echter niets. De inkoop van 35 kisten opium van vorig jaar [fol. 1005] van een vriend van de vroegere leverancier, Mir Ashraf, is ook mislukt, doordat deze naar Calcutta en Murshidabad is vertrokken. Maar de toestemming in de geheime brief van 9 juni 1761 kwam wel van pas. Het is goedgekeurd dat er niet sterk is aangedrongen om de opium te Hooghly te leveren, niettegenstaande het bevel van de inlander aan zijn zaakwaarnemer. Want er zou dan te Patna betaald moeten worden, wat wegens gebrek aan baar zilver en de onmogelijkheid om wissels te krijgen, ongelegen kwam. De leverancier zou dan, door de hoge prijs verlekkerd, bij de volgende inzameling een obstakel kunnen zijn. Wederom zijn 1200 kisten besteld, met de aantekening dat er 1000 verwacht worden. Maar dan moet er niets worden nagelaten om dat te bereiken, zodat er niet, net als dit jaar, naar